REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și la următórele Birourĭ de anunciurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Nax. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelik's Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 214. Brașov, Miercurĭ 27 Septemvrie (10 Octomvrie). 1900.

Nou abonament
la
Gazeta Transilvaniei.

Cu 1 Octomvrie st. v. 1900

se deschide nou abonament, la care învităm pe toțĭ amicii și sprijinitorii fóiei nóstre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 24 coróne; pe șése lunĭ 12 coróne; pe trei lunĭ 6 coróne; pe o lună 2 coróne.

Pentru România și străinătate: pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ, pe o lună fr. 3.50

Abonarea se póte face mai ușor prin *mandate postale.*

Administrațiunea.

Drepturile „preponderante“.

Faptul, că mai multe orașe de frunte din Transilvania la întrebările, ce li-s'au adresat conform prescrierilor legii, s'au pronunțat prin graiul representanțelor lor legale, că vor sĕ-șĭ susțină vechiul lor nume german și comentariile, ce le-au legat de acest fapt mai multe foi fruntașe din Germania, au fost causa furiei ne mai pomenite, ce a cuprins pressa maghiară împotriva Sașilor ardelenĭ.

Patru anĭ după serbările mileniului — carĭ au marcat culmea ce a atins'o îngâmfarea șovinistă maghiară, care formézĕ nota de căpeniă a erei maghiarismului modern — când „patrioții“ de tóte colorile trăiau în ideia, că delăturate sunt tóte piedecile, ce au mai stat în calea nisuințelor de nivelare și centralisare desĕvîrșită în sens maghiarisător, de-odată își ridică capul ca și nisce spirite, ce au eșit din mormĕnt, cetățile de odinióră din Transilvania șĭ-șĭ reclamă din nou dreptul lor de esistență, după chipul și asĕmênarea trecutului și presentului lor. Și acésta se întêmplă pe calea cea mai normală între marginele date de instituțiunile esistente, pe carĭ se basézĕ organisațiunea actuală a statului ungar. Lumea vede de-odată, ca și când un fulger ar fi străbătut vĕzduhul și ar fi gonit întunerecul nopții, că esistă în Transilvania un numĕr considerabil de orașe cu frumos trecut istoric, carĭ nu sunt maghiare și carĭ nicĭ în viitor nu vor sĕ fiă maghiare.

Se putea óre cugeta o desmințire mai flagrantă a afirmărilor șovinismului domnitor, după carĭ în Ungaria și Transilvania nimic nu mai putea sĕ turbure idilica liniște și solidaritatea „națiunei maghiare unitare atotputernice?“

De aci mânia și iritațiunea cea mare, ce a cuprins pe șoviniștĭ în fața manifestării Sașilor în orașe, pe carĭ ei o declară de agitațiune săséscă.

Și ceea-ce îi supĕră mai mult este tocmai convingerea, că nu e „agitațiune“, ci este procederea cea mai leală și legală în limitele stărilor faptice. De aceea le găsesc acum Sașilor un alt cusur; spun, că sunt nisce burgărĭ cu vederĭ învechite, sunt rĕmașĭ îndĕrĕt și n'au nicĭ cea mai mică pricepere pentru postulatele statului național maghiar modern.

Și cum va decide Coloman Szell în cestiunea numelor comunelor?

După tótă dreptatea și echitatea și după lege chiar ar trebui sĕ decidă după cum au cerut comunele. Dér unde e acel Maghiar, care sĕ aibă tăria, de a nu se abate dela drumul cel drept? Și ómenii lui Szell i-au aflat deja formula, cu care sĕ-l scótă din încurcătură. Ei afirmă, că decisiunea lui în amintita cestiune nu póte urma, decât pe basa dreptului preponderant al limbei statului.

Nu era destul, că prin lege s'a stabilit o limbă a statului, nu era destul cu acésta pacoste, care-i isvorul tuturor relelor, nedreptățirilor și volniciilor, ce ne bântue în cestiunea egalei îndreptățirĭ. Dér se mai introduce încă adĭ un nou atribut al limbei statului dicêndu-se, că are drept predomnitor. Va sĕ dică îi atribue un drept, care de fapt și după lege nu-l are, ci pe care îl reclamă cu forța cei ce vor sĕ se foloséscă de acéstă limbă a statului, pentru a domni esclusiv și absolut.

Am voit anume sĕ atragem atențiunea asupra acestui nou soiŭ de drept, ce-l revindecă șoviniștii dela putere limbei statului și despre care vorbesce oficiósa „Corespondență politică“ din Viena, pentru-ca sĕ se scie la ce punct a ajuns sistemul de guvernare unguresc pe prețipișul fatal al călcărilor de lege și al violenței brutale.

Dieta ungară a fost deschisă erĭ după o pausă de aprópe patru lunĭ. Ședința a fost de scurtă durată. După deschidere președintele a comunicat rescriptul regesc în afacerea stabilirei cvotei. Ministru-președinte Coloman *Szell* făcù apoi propunerea în cestiunea programului lucrărilor. Urmă îndată o discusiune pasionată, ce a provocat'o deputatul *Rakovszky*, care a făcut imputărĭ președintelui guvernului, pentru-că în programul lucrărilor n'a pus și proiectul despre incompatibilitate. Rakovszky fù susținut de Polonyi. Col. Szell a rĕspuns, că la timpul seu va presenta acest proiect, și încă în decursul sesiunei dietei actuale.

In cestiunea numelor localităților, precum era de prevĕdut, pressa maghiară publică articule vehemente, ba chiar veninóse și fórte ostile în contra Sașilor. Nu le place, firesce, modul cum au rĕspuns Brașovul, Sibiiul, Bistrița, Sighișóra etc. la apelul ministrului de interne, ca sĕ se pronunțe cu privire la fitorul nume oficial al acestor orașe. Sașii vor sĕ se conserve numele istorice germane ale acestora și în dorința lor sunt sprijinițĭ și de unele diare importante din Germania. Acésta îi scóte cu totul din fire pe șoviniștii maghiarĭ, încât se pórtă ca nisce smintițĭ și amenință într'un mod, ce-i face pentru vecĭ ridiculĭ. Astfel scriu „Budapesti Hirl.“, „Pesti Hirlap“, „Magyar Nemzet“ fóia oficiósă, carĭ vorbesc de „drepturĭ suverane ale limbeĭ statului“ și atrage atențiunea *„cetățenilor maghiarĭ de limbă streină* ai țĕrii, că orĭ ce fel de particularism trebue sĕ se închine înaintea suveranitătii statului maghiar“. Vine apoi gura satului, Bartha Miklos, și amenință în „Magyarország“ pe Sașĭ, și pe toțĭ cei ce aprόbă procederea lor, adecă pe celel'alte naționalitățĭ, cu isbucnirea unui nou vulcan de pasiunĭ maghiare șoviniste, și atuncĭ va fi vai de Sașĭ și de ceilalțĭ, când acești pătimașĭ priveligiațĭ „îi vor ataca cu forțe unite, cu ură sĕlbatică, cu pana muiată în venin, cu cuvinte veninóse cu tótă puterea publică și cu tot arsenalul armelor lor“. Va se dică amenință cu pumnul și cu „focoșul“ acéstă ultimă *ratio* a liberalismului, a umanismului și a cavalerismului maghiar! Pĕcat de atâta hărtiă și cernélă, ce se prăpădesce pentru asemenĭ pătimașe erupțiunĭ. Dér orĭ și cum s'ar lua tot numai slăbiciune și insanitate dovedesc.

Ba acum biroul de pressă maghiar a făcut și pe semi-oficiósa „Politische Correspondenz“ din Viena sĕ scrie în contra „agitatorilor“ Sașĭ spuind, că reclamațiile lor n'au nicĭ un prospect de reușire, fiind-că ministrul de interne Szell va decide în cestiunea numelor localităților tot numai „pe basa dreptului preponderant al limbei statului“ și dogenindu-i, că „n'au nicĭ cea mai mică pricepere pentru postulatele consciinței moderne de stat“, din care causă nu vor găsi nicĭ în imperiul german simpatia dorită.

*

Decisiunea representanței orașului Biserica-albă, ca numele oficial al lui sĕ fiă „Ungarisch-Weiskirchen“, a fost respinsă unanim de cătră comisiunea permanentă a comitatului Timiș și de sigur, că a respins'o și congregațiunea, ce s'a ținut erĭ.

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Un eveniment.

Schiță, de A. Cehov.

Diminéța. Printre dantelele de florĭ, carĭ acopere geamurile ferestrilor, pĕtrunde în odaia copiilor lumina intensivă a sórelui. Vania*), un copil de șése anĭ, tuns, cu un nas ca un nasture, și soru-sa Nina, o fetiță de patru anĭ, cu pĕr creț, durduliă și ceva cam mică pentru anii ei, se deștéptă și se privesc mânioșĭ prin grădelele pătulețelor lor.

„U-u-u! Nerușinaților!“ se morăe fetița. „Toțĭ ómenii de trébă șĭ-au beut deja ceaiul, ér după mine nu se uită nimenĭ!“

Razele sórelui se jócă vesel pe covor, pe pĕrețĭ, pe póla fetiței, ca și când ar învita-o sĕ se prindă 'n joc cu ele, dér copiiĭ nicĭ nu le bagă în sémă. Ei de-abia sunt trezĭ. Nina se busumflă, face o față acră și n'o mai slăbesce din:

„Cea-aĭ, cea-aĭ!“

Vania încruntă fruntea și gândesce: de ce sĕ-mĭ mai bat capul și sĕ mai încep sĕ urlu? Deja clipesce frumușel din ochĭ și-șĭ închide gurița, când rĕsună de-odată glasul mamei din odaia vecină:

„Nu uitațĭ sĕ dațĭ lapte pisicii, căcĭ acuma are pui!“

Vania și Nina schimbară la fețe și privirĕ cu neîncredere unul la altul, apoi amêndoi țipară de-odată, săriră din paturĭ umplênd aerul cu strigăte ascuțite, și fugiră desculțĭ și numai în cămășuțe în bucătăriă.

„Pisica a fĕtat!“ strigară amêndoi. „A fĕtat pisica!“

In bucătăriă sub laviță e o lădiță, aceeașĭ cu care Stefan cară cărbunii când încăldesce cuptorul. Din ladă își scóte pisica capul. Obrăjorul ei sur esprimă o obosélă estremă, ochii ei verdĭ cu pupilele cele înguste și negrii privesc fără viață și sentimental.... I-se vede din față, că pentru ca fericirea ei sĕ fiă deplină mai lipsesce ceva în lada „ei“: tatăl copiilor ei, acela căruia i-se dĕduse atât de necondiționat! Vré sĕ miaune, deschide o gură mică, dér din gâtlejul ei abia iese un sunet răgușit... De-odată se aude miorlăitul puilor.

Copiiĭ se cuțurĕsc înaintea lădii și nemișcațĭ, ținêndu-șĭ resufletul, privesc la pisică.... Ei sunt mirațĭ, surprinșĭ și nu aud cum îi strigă îngrijitórea, care s'a luat după ei. In ochii amênduora străluceste cea mai sinceră bucuriă.

In crescerea și în viața copiilor, animalele de casă jócă totdéuna un rol însemnat și, fără îndoélă, binefăcĕtor. Care dintre noi nu-șĭ aduce aminte de cânii cei puternicĭ, dér marinimoșĭ, de pasĕrile, carĭ mureau în prinsóre, de curcanii cei stupidĭ dér fudulĭ, de pisica cea bĕtrână și blândă, pururĭ ertătóre, când noi veselĭ de timpul liber, ce-l aveam, mergeam și-i călcam pe códă, pricinuindu-i durerĭ strașnice. Mie cel puțin mi-se pare, că răbdarea, fidelitatea, amnestia și simțul de dreptate, pe carĭ le au animalele nóstre de casă, lucrézĕ asupra minții copiilor mai puternic și mai direct, decât predicile lungĭ ale secului și blondului Carl Carlevicĭ*) séu decât observările fără conținut și întunecóse ale guvernantei, care îșĭ dă silința sĕ-i învețe pe copii că apa constă din oxigen și hidrogen.

„Cât sunt de micuțĭ!“ dice Nina, făcênd ochi marĭ și isbucnind într'un rîs vesel. „Parcă-s nisce șórecĭ!“

„Unu, doi trei“... îi numĕra Vania. — „Trei pui. Care va sĕ dică unu mie, unu ție și unu altuia“.

Murrrm.... Murrrm.... morăe chendela, ca și când ar pricepe. Murrrm!

După-ce s'au săturat de privit, copiiĭ luară puii de sub pisică și începură sĕ-i strîngă în brațe, pe urmă nemulțămindu-se cu atâta, îi luară în pólele cămășilor și începură sĕ fugă cu ei prin odăi, strigând:

„Mamă, a fĕtat pisica!“

Mama lor ședea în salon cu un óspe necunoscut. Vĕdênd pe copii nespălațĭ și

---

*) Diminutiv din Ivan-Ioan.

*) Carl Carlevicĭ însemnézĕ „Carol fiiul lui Carol“, căci în rusesce al doilea nume e totdéuna dedus din numele tatălui, astfel pe Tolstoi îl chiamă Lev (nume de botez) Nicolaevicĭ (după numele de botez al tatălui sĕu Nicolae) Tolstoi (nume de familiă. Citesce: Liev Nicalaevicĭ Tolstoi). In casul de față Carl Carlevicĭ vré sĕ arete numele institutorului german, fiind pentru rușĭ „Carl“ cel mai tipic nume al Nemților.

Din România.

Deschiderea Corpurilor legiuitóre.

Erî după „Te Deum“-ul oficiat la Metropolia la órele 12 şi 10 min. s'a deschis sesiunea estra-ordinară a corpurilor legiuitóre în presenţa senatorilor, deputaţilor şi a miniştrilor.

D-l P. *Carp* primul ministru se urcă la tribună şi dă cetire Mesagiului de deschidere următor:

Domnilor Senatorî!
Domnilor Deputaţî!

V'am convocat în sesiune extra-ordinară spre a-se supune desbaterilor domniilor vóstre proiecte de legî financiare şi economice.

Insemnătatea şi urgenţa acestor proiecte m'au făcut a vĕ cere concursul într'un timp, în care ocupaţiunile agricole reclamă pe cei mai mulţî dintre Domniile vóstre.

Sunt însĕ convins, că veţî aduce ca şi în trecut acest sacrificiu, pe care îl reclamă interesele ţĕrei.

Dumneḑeu sĕ bine-cuvinteze lucrările Domniilor vóstre.

Sesiunea estra-ordinară a Corpurilor legiuitóre este deschisă.

(ss) *Carol.*

(Urméză semnăturile miniştrilor).

După-ce s'a cetit Mesagiul a fost salutat cu aplause îndelungate. Şedinţa s'a suspendat şi la órele 12 şi jumĕtate. Camera şi-a început lucrările, procedând mai întâiŭ la alegerea preşedintelui sĕu. Votanţî au fost 101, 75 voturî au primit d-l G. Cantacuzino, căre fù proclamat de preşedinte. Voturî albe s'au dat 26, anulat a fost un vot.

Urcându-se la tribună, d-l G. Cantacuzino mulţămesce de încredere ḑicĕnd:

„Când mórtea nemilósă a răpit dintre noi pe marele Lascar Catargiu am fost chiemat sĕ iau şefia partidului conservator. Mĕ simt adênc mulţumit, că mi-a fost dat mie ca sĕ sfinţesc actul cel mai însemnat, unirea partidului conservator. Am convingerea, că acest act va întări partidul spre binele şi fericirea acestei ţĕrî.

Sĕ ne închinăm tótă munca şi activitatea nóstră la întărirea neamului românesc; înainte d'a sfirşi cer a afirma, că voiŭ lucra fără pasiune, fără ură contra nimĕnuia păstrând sus regimul representativ“.

D-l *Cantacuzino* se urcă apoi la tribuna presidenţială.

D-l Petre *Carp* dă cetire proiectului de lege pentru modificarea unor articole din legea asupra impositelor spirtuóselor şi arêndarea pe termin de 12 anî a hărtiei de ţigară.

D-l Preşedinte ridică şedinţa anunţând cea viitóre pe Marţî.

*

Intr'o corespondenţă din Bucurescî a ḑiarului „Pester Lloyd“, vorbindu-se de proiectele financiare ale guvernului român, ce se vor presenta Camerelor în sesiunea estra-ordinară, se accentuéză, că necesitatea acestor proiecte o recunósce şi oposiţiunea liberală. In întrunirea, ce a ţinut'o oposiţiunea liberală în Bucurescî, nicî un singur orator n'a vorbit de proiectele de lege din cestiune. „Dér şi altfel“, ḑice corespondenţa, „guvernul are causă sĕ fiă mulţumit cu întrunirea oposiţiunei liberale. Căcî şeful oposiţiunei liberale D. Sturdza, accentuând pe lângă recunóscerea, că şi propria sa partidă pórtă vina la greutăţile financiare ale presentului, cumcă echilibrul în financele statului nu se póte stabili numai prin întroducerea de nouĕ imposite, ci numai făcêndu-se redacţiunî totodată şi în budget, s'a pus cu totul pe punctul de privire al guvernului. Ceea-ce a vorbit însĕ în contra modificărei art. 7 din constituţiă, fiind în potriva admiterei strĕinilor şi Evreilor nenaturalisaţî, ca sĕ pótă câştiga proprietăţî rurale, nu are loc într'atâta, întru cât nicî că se intenţionéză acum o astfel de revisiune a constituţiei şi scirile aduse în privinţa acésta de o fóie vienesă, au fost categoric desminţite din parte competentă“.

*

In cercurile diplomatice din Bucurescî se afirmă, că guvernul bulgar a hotărît sĕ-şi retragă trupele dela graniţa românéscă numai în urma representărilor energice ale Rusiei. Austro-Ungaria s'ar fi asociat la demersurile Rusiei.

*

„Peninsula Balcanică“, ḑiarul fundat de regretatul St. Mihăileanu, primesce din Sofia scirea, că Bulgarii espulsaţî din România se duc pe la restaurantele Românilor şi, după ce mănâncă şi beau din belşug, plécă fără sé plătéscă, avênd grija sĕ lase pe masă un bilet pe care scriu: „*sĕ plătéscă Regele Carol*“.

*

„L'Indépendance Roumaine“ aduce scirea, că guvernul ar fi adoptat părerea d lui Neniţescu de-a reorganisa administraţia Dobrogei, întrunind într'un singur judeţ cele douĕ judeţe Constanţa şi Tulcea, séu conservându-le şi supunêndu-le controlului şi direcţiei unui inspector general special pentru Dobrogea, care ar reşede 6 lunî la Constanţa, ér 6 la Tulcea.

*

E cât-va timp de când d-l general Iacob Lahovary, ministrul de rĕsboiŭ lucréză la un proiect de lege, care îşî are importanţa lui. E vorba de-o mică reorganisare, de micî modificărî în corpurile de armată.

Se scie, că acum un regiment cuprinde douĕ batalióne permanente şi unul teritorial. După proiectul de lege al d-lui ministru de rĕsboiŭ, regimentul va avé un singur batalion permanent şi douĕ teritoriale. Legea va prevedé însĕ o sporire de efectiv la batalionul permanent.

Printre alte modificărî şi reorganisărî va fi şi aceea a batalionului de miliţiă dela fiă-care regiment.

*

Escelenţa Sa Kiazim Bey, ministru plenipotenţiar al Turciei la Bucurescî, a remis d-nei *Elisa Marghiloman*, soţia ministrului român de externe, marele cordon al ordinului Chefakat cu stéua în briliante.

Telegramă omagială.

Din incidentul serbărilor aniversare din Blaşiŭ, I. P. S. Sa Metropolitul Victor Mihalyi a adresat Majestăţii Sale următórea telegramă omagială:

Preaînaltei Cancelarie de Cabinet a Majestăţii Sale ces. şi reg. apostolice

Viena.

Metropolitul, Episcopii şi membrii legalminte convocaţî ai provinciei bisericescî greco-catolice de Alba-Iulia şi Făgăraş, adunaţî în Blaşiŭ la sĕrbătorirea aniversării de douĕ sute anî dela unirea nóstră cu biserica catolică, reamintesc cu inima plină de recunoscinţă, că binefacerile credinţei celei adevĕrate după Dumneḑeu au sĕ le mulţuméscă protecţiunii şi sprijinului înaltei Case Domnitóre. Drept aceea cu omagiŭ subdital se presentă înaintea tronului apostolic al Majestăţii Sale, pentru a da espresiune gratitudinei lor eterne şi fidelităţii nestrĕmutate, rugând pe Majestatea Sa, sĕ se îndure a împărtăşi provincia bisericéscă greco-catolică de Alba-Iulia şi Făgăraş şi în viitor de graţia şi patrociniul Sĕu preaînalt.

Victor Mihalyi de Apsia,
Archiepiscop şi Metropolit de Alba-Iulia şi Făgăraş.

Politica rusécă în Balcanî. O schimbare de front de o mare importanţă se crede, că se produce în diplomaţia rusécă cu privire la politica rusă în Balcanî. Acum o lună şi jumĕtate guvernul rus a însărcinat o comisiune compusă din trei persóne, în cap cu savantul profesor de etnografie *Lavrof*, pentru a face cercetărî asupra popórelor ce locuesc în Macedonia, spre a-se sci din ce elemente se compune poporaţia de acolo. Resultatul cercetărilor acestei comisiunî a fost, că Sêrbii compun majoritatea populaţiei macedonene, pe când Bulgarii vin după Sêrbî ca numĕr.

Se crede, că acéstă constatare a dorit'o guvernul rus spre a motiva o politică orientală favorabilă Sêrbilor, şi pentru înfrênarea panbulgarismului, atât de compromis.

Partida social-democraţilor din Ungaria a dat un manifest cătră aderenţî, în care îi provócă între altele, ca la viitórele alegerî dietale sĕ se manifesteze ca o putere impuitóre în stat. In fiă-care comună şi oraş sĕ ţină adunărî cu ordinea de di: „*Nedreptate politică în Ungaria*“ şi sĕ lucreze din tóte puterile acolo, „unde preoţii nisuesc a amăgi poporul“ şi „sub eticheta falsă a partidei poporale păşesc, orî se mişcă“. Pentru luna Octomvrie partida va ţine în diferite localităţî ale ţĕrii nu mai puţin decât 300 adunărî de felul acesta.

Atacurî în contra Rutenilor.

Şoviniştiî dela pressa maghiară s'au dedat a privi în Rutenî un popor pierdut naţionalicesce. Din causa acésta ei turbă de mâniă şi nĕcaz când se întêmplă, ca din sînul acestui nefericit popor sĕ se dea cel mai mic semn de viaţă naţională şi nu întârḑie a aţîţa mereu contra lor presentându-i — cum a făcut bunăóră fóia lui Banffy — ca pe un element primejdios pentru „statul unitar maghiar“. Ecă un esemplu:

S'a întêmplat, ca în 16 August episcopul rutén *Firczak* din Muncaciŭ sĕ dea o pastorală cătră clerul diecesei sale, în care se ocupa cu nisce mĕsurî salutare pentru invĕţămêntul poporal. In pastorala acésta episcopul Firczak vorbea despre „*poporul nostru rutén*“ şi cu tot dreptul nu făcea amintire despre „Maghiarii greco-catolici“, decât cu cuvintele „credincioşî de limba maghiară“ etc. Circulara acésta a dat ansă foilor şoviniste maghiare sĕ năvălésca asupra episcopului Firczak, sĕ-l bănuescă şi sĕ-l acuse, că intenţionat n'a voit sĕ amintéscă în pastorală despre „posiţiunea de sine stătătóre a Maghiarilor gr. cat“ în biserica rutéuă — ceea-ce a produs „o mare nelinişte şi iritaţiune în sînul Maghiarilor greco-catolicî“. Ba „Pesti Napló“ afirmă într'un prim articul, că episcopul Firczak presentă diecesa de Muncaciŭ ca „o *diecesă de naţionalitate ruténă* după modelul *bisericei române* organisată sub absolutism“, ér pastorala fiind un *act oficial*, prin ea se demonstréză la scaunul apostolic din Roma în contra dorinţei Maghiarilor gr. cat. esprimată în Memorandul acestora, cerênd *liturghie maghiară* pentru a-se arăta posiţiunea lor separată şi *deosebirea lor de Rutenî.*

Imprejurarea acésta a dat motiv la mulţime de esplicaţiî. In primul rênd a venit sĕ se pronunţe „comisiunea regnicolară a Maghilor greco-catolicî“. Intr'o declaraţiune dată publicităţii „comisiunea“ ḑice, că cuvintele „*poporul nostru rutén*“ nu se refer decât la credincioşii de limbă ruténă ai diecesei şi pe „Maghiarî greco-catolicî“ nu i-a iritat decât agitaţiunile şi atacurile cuprinse în fóia ruténă susţinută de societatea „St. Basiliu“, de care episcopul Firczak stă departe.

Pe urma acestei declaraţiunî foile ungurescî amintite ḑic şi ele, că lucrurile s'au clarificat, dér în comentariile, ce le fac arată vĕdit tendinţa de a submina posiţiunea de sine stătătóre a bisericei rutene, tîrîrea şi contopirea ei în „biserica maghiară greco-cat.“, ce voesc s'o înfiinţeze câţî-va renegaţî eşiţî chiar din sînul nefericiţilor Rutenî. „Pesti Naplo“ o şi spune, că *Rutenii vor fi siliţî sĕ recunoscă fără reservă oficial şi neoficial posiţiunea independentă a „Maghiarilor gr. cat.“* în biserica ruténă.

Curat ca 'n fabulă. Pe când de fapt Rutenii sunt provocaţî şi atacaţî, pe atuncî paraleii şovinismului intolerant dela pressa maghiară ḑic, că ei ar fi atacatorii şi provocatorii, că ei ar voi nimicirea şi contopirea „Maghiarilor gr. cat.“ în biserica ruténă, ér nu dimpotrivă. Dér vor fi bune de ceva şi atacurile acestea. Vor deştepta pe Rutenî, până mai e timp, şi vor arăta mai ales celor din fruntea clerului, că rĕu serviciu au făcut bisericei şi poporului lor când nu de mult s'au pus códă la toporul maghiarismului violent şi s'au dus la Roma în fruntea acelei deputaţiunî „monstre“, care voia sĕ stórcă dela scaunul apostolic permisiunea de a introduce liturgia maghiară în biserică.

Din Bucovina.

„*Deşteptarea*“ din Cernăuţî publică în fruntea numĕrului sĕu dela 4 Octomvrie următórele:

Lunî s'au întrunit la Cernăuţî la o consfătuire politică, aderenţii *partidului poporal naţional* veniţî din diferite părţî ale ţĕrii. Adunarea a fost presidată de d-nul Dr. Iancu cav. de Flondor fiind de faţă şi deputatul d-l Dr. George Popovicî. Conferenţa acésta a durat până târḑiu nóptea. Peste curênd se vor întruni conferenţe plenare ale partidului poporal. Conferenţa a constatat, că alegerea d-lui Dr. G. *Popovicî* şi a baronului Eudoxie *Hormuzachi* e dorită de toţî Românii cinstiţî din ţéră.

*

In aceeaşî ḑi s'au adunat în Cernăuţî aşa numiţii *pactiştî* sfătuindu-se asupra alegerilor viitóre. Dela acésta adunare au lipsit cu desĕvîrşire representanţii elementului ţĕrănesc. In general, adunarea a fost slab cercetată. Abia au luat parte vre o 29 inşî.

*

Revenind în numĕrul dela 7 Octomvrie asupra situaţiunei actuale din sînul Românilor bucovinenî, „*Deşteptarea*“ publică un frumos şi avêntat articul la adresa poporului român din Bucovina. Ecă ce scrie între altele „Deşteptarea“:

In scurt timp au sĕ încépă alegerile de deputaţî pentru sfatul împĕrătesc din Viena. Partidul poporal naţional a pus deocamdată numai doi bărbaţî, carî sĕ fie aleşî deputaţî, anume pe d-l baron Eudoxie *Hormuzachi* şi pe Dr. George *Popovicî.* Audî acuma poporule român şi te uimesce: Pactiştii se lapĕdă de br. Hormuzachi şi Dr. G. Popovicî, ei nu vréu sĕ-i vadă aleşî deputaţî. Pactiştii se lapădă de d-nul Eudoxie

---

neîmbrăcaţî, cu pólele ridicate, ea deveni confusă şi se încruntă.

„Plecaţî de aicî copii urîţî şi neruşinaţî, ce sunteţî!“ ḑise ea. — „Căraţi-vĕ de aicî, séu am sĕ vĕ arĕt eu...“

Dér copiiî nu bagă în sémă nicî ameninţarea mamei lor, nicî presenţa strĕinului. Ei aşaḑă puii pe covor, scoţênd nisce strigăte ameţitóre. Chendela le dă tîrcóle şi se mîaună rugător. După puţin timp copiiî sunt conduşî în odaia lor, sunt îmbrăcaţî, trebue sĕ şî spună rugăciunea şi sĕ şî bea ceaiul. Plinî de un straşnic dor sĕ scape cât mai iute de aceste datorinţe prosaice, ei o tulesc érăşî în bucătăriă.

Ocupaţiunile obicînuite şi jocurile se reîncep după cele mai ascunse planurî.

Puii de pisică întunecară tot prin venirea lor pe lume şi se prefăcură în noutate vieţuitóre şi tot odată în rĕutatea ḑilei. Décă i-s'ar fi dat lui Vanîa séu Ninei pentru fiă-care puiŭ de pisică câte un chilogram de confeturî séu o miie de grivenicî *), ei ar fi refusat un astfel de schimb, fără cea mai mică şovăire. Până la prând ei stătură în bucătăriă şi se jucară cu puii, cu tóte protestările îngrijitórei şi ale bucătarului. Feţele lor sunt seriose şi esprimă o grije concentrată. Nu-i nelinişteşce atâta presentul, cât mai ales viitorul pisicuţelor. Hotărîră ca una sĕ rĕmână acasă lângă pisica cea bĕtrână, ca sĕ-i fiă de mângăere, a doua va fi dusă la moşiă, a treia va trăi în pivniţă, unde-s fórte mulţî cloţanî.

„Dér, de ce nu deschid ochii?“ Asta n'o póte pricepe Nina. „Au ochii orbî, ca cerşitorii.“

Şi pe Vanîa îl nelinişteşce cestiunea asta. El se pune sĕ-i deschidă ochii unui puiŭ, geme şi gîfăe mult timp, dér operaţia rĕmâne nesuccésă. Nu mai puţin îl nelinişteşce şi împrejurarea, că puii refusă cu îndĕrătnicie carnea şi laptele, ce li-se dă. Tot, ce le pune înaintea botuşorului lor, mâncă mama lor sură.

„Hai sĕ le zidim căsuţe pisicilor“ propune Vanîa. — „Au sĕ traéscă în case deosebite, ér pisica are sĕ mérgă la ei ca óspe“.

(Va urma.)

*) Un grivenic=10 copeîce

Hormuzachi, pentru-că acest bărbat viața întrégă a petrecut'o în cinste și omenia, lucrând cinstit pentru binele țĕrii și al poporului. Ei se lapădă și de d-l Dr. George Popovicĭ... Sânge suntem din sângele tĕu, fiiĭ tĕi suntem noi cei ce țĭ scriem acestea rêndurĭ scăldate în lacrimĭ și credem, că tu ne înțelegĭ. Când vor sosi ḑilele, în carĭ au sĕ se alégă deputații Hormuzachi și Dr. Popovicĭ, tu, poporule român, sĕ te facĭ rótă împrejurul lor, ca un munte nestrăbătut, și cu o singură gură sĕ strigațĭ: Aceștia sunt aleșii noștri, aceștia sunt fala nóstră și unica nóstră nădejde și mângăere.

„Sĕ nu te sparii, poporule, de înfricărĭ și de baionete, sĕ nu te temĭ de nimic, că legea împĕrătéscă îțĭ scutesce deplin voia sĕ alegĭ după placul inimei tale. Decĭ cu fruntea ridicată la luptă, că „mai bine mórte cu cinste, decât viață cu rușine!“

SCIRILE ḐILEĬ.

— 26 Septemvrie v.

Visitațiune canonică. Episcopul rom. cat. Majlath cu ocasiunea visitațiunei sale canonice a fost și la Brașov, sosind aicĭ Sâmbătă la 5 óre și rĕmânênd pănă aḑĭ. Dumineca a oficiat serviciul divin în biserica rom. cat. și a conferit sacramentul confirmațiunei, Lunĭ asemenea confirmând pe elevii școlarĭ, ér aḑĭ după améḑĭ a plecat la Rêșnov.

Deficit de trei milióne! La esposiția din Paris, după cum comunică foile unguresci, *secția maghiară* a îndurat *un deficit de vre-o trei milióne corone.* Am puté însĕ sĕ ne prindem pe orĭ-ce, că suma adevĕrată a deficitului a trebuit sĕ fiă cel puțin de douĕ-orĭ mai mare, decât cea mărturisită pe față de foile unguresci. Ce-i dóre însĕ pe „patrioțĭ“ de asta, când budgetul statului e pe mâna lor.

Deputații Sașĭ și „Ofen-Pesth.“ Organul partidei poporale catolice scrie în numĕrul sĕu de alaltăerĭ, că deputații sașĭ din dieta ungară primesc ḑiarele săsescĭ pe adresa: *„An Herrn N. N. in Ofen-Pesth“* — deși cu toții sunt liberalĭ, ba cei mai mulțĭ fac parte din partida liberală „maghiară șovinistă“. Nicĭ unul din ei, ḑice amintita fóiă, n'au protestat contra lui „Ofen-Pesth“ și nicĭ un ḑiar guvernamental nu i-au numit pentru acésta trădătorĭ.

Nou președinte al camerei magnaților a fost numit contele Albin *Csaky*, fost ministru unguresc de culte și instrucțiune publică și unul din creatorii legilor politice bisericescĭ. Numirea lui a produs o nespus de mare satisfacțiă în rêndurile celor ce susțin acésta politică și pressa jidano-maghiară liberală o comentéză ca o victoriă a acestora. Contele Albin Csáky nu e de present membru activ al camerei magnaților. El representă în dietă orașul Szarvas.

Pentru masa studenților românĭ din Brașov a contribuit d-l *Dr. Eliă Cristea*, secretar consistorial în Sibiiu, suma de ***60 cor.*** Priméscă d-l donator espresiunea celor mai vii mulțămite pentru frumosul dar. — Direcțiunea școlelor medii gr. or. rom. din Brașov.

Cine va fi ministru de interne? Cu intrebarea acésta încep a-se ocupa din nou foile unguresci. „Magyarország“ ḑice, că în cercurile politice din Pesta se vorbesce despre o numire sensațională. Deja înainte de desbaterea budgetului, adaugă „M.—g.“, vom avé un nou ministru de interne în persóna lui Desider *Szilagyi.*

Inaugurarea Casinei române din Blașiŭ. Cu prilejul sĕrbărilor iubilare — scrie „Unirea“ — s'a făcut și înaugurarea casinei române, așeḑată acum în un cuartir spațios și frumos din piață. A luat parte un public distins, între carĭ Escel. Sa Metropolitul, Il. Sa Episcopul Radu, și mai mulțĭ membri sinodalĭ. După cuvêntul de salutare a d-lui președinte Dr. Aug. Bunea, și rĕspunsul Mitropolitului Victor, a urmat serata aranjată cu acest prilej. D-na Albertoni, care a binevoit a-șĭ da prețiosul concurs, ne-a delectat cu admirabila-i cântare. A declamat apoi d-șóra Sântion poesia „Voichița lui Ștefan“ de Coșbuc, ér d-șóra Elena Munteanu a cântat la pian „Capriciu F. minor“; ambele d-șóre au secerat multe aplause. La sfîrșit amintim frumósele corurĭ: „Trecu-i valea“ — „Dorul meu — și „Neică neiculiță“ așa de precis esecutate.

Complot în contra lui Loubet. După o scire sosită din Rio-de-Janeiro consulul italian din San-Paolo a aflat, că anarchiștii italienĭ de acolo au urzit un complot în contra președintelui republicei francese *Loubet.* In credință, că complotul e îndreptat în potriva regelui Italiei, consulul a somat poliția sĕ pornéscă cercetare. In decursul acesteia s'a aflat, că complotul e îndreptat în contra lui Loubet și că anarchistul tras la sorțĭ, Isidoro *Bariolani*, a și plecat în Europa, ca sĕ omóre pe Loubet. Poliția din Paris a fost avisată deja despre acésta.

Inaugurarea teatrului din Lemberg. La Lemberg se serbéză acum deschiderea solemnă a noului teatru orășenesc. Pentru a lua parte la aceste festivitățĭ, a plecat o delegațiă din Praga, în frunte cu primarul Dr. *Srb*, ducênd cu sine o frumósă cunună de laurĭ de argint, și o adresă politică de cuprinsul următor: „Cununa acésta sĕ vĕ amintéscă tot-déuna, că suntem ramurĭ din aceeașĭ tulpină slavă, și că noi suntem de o părere cu voi, nu numai în cele culturale și sociale, ci și în cele politice. Poporațiunea capitalei regescĭ Praga are firma speranță, că ambele națiunĭ surorĭ vor purcede solidar, amĕsurat parolei: pentru libertatea vóstră și a nóstră.“

Numĕrul Burilor predațĭ. Mareșalul Roberts telegrafézä din Pretoria, că numĕrul Burilor, carĭ s'au predat pănă acum séu carĭ au fost făcuțĭ prisonierĭ, este de aprópe 16,000 de ómenĭ. Un batalion de voluntarĭ voind sĕ surprindă un detașament bur, lângă Buldfontein, a trebuit sĕ se retragă după o luptă de 3 óre, Burii fiind mai numĕroșĭ decât se credea. Englesii au avut 6 ómenĭ rănițĭ. Perderile Burilor sunt grave.

Congresul internațional al botanicilor a început ḑilele acestea la Paris în Palatul congresiștilor, sub președința lui Seynes cu concursul lui Perrot, secretar general. Un mare numĕr de strĕinĭ a rĕspuns la apel. Prima ședință a fost consacrată vegetalelor inferióre, ciupercilor asupra cărora d-l Boudier, maestru mycologiei contemporane, Bourquelot și Chodat, au comunicat memorii importante. A doua ședință a fost consacrată florilor exotice. Congresul va dura opt ḑile.

Naționalitatea lui Luccheni. Ḑiarul italian „Messagero“ scrie cu privire la originea ucigașului Luccheni următórele: După omorîrea împĕrătesei-regine Elisabeta s'au făcut cercetărĭ asupra originei lui Luccheni. Prin mijlocirea ambasadei italiene din Paris s'a ajuns în posesiunea atestatului de botez a lui Luccheni, din care se constată, că mamă-sa era o spălătorésă parisiană de origine italiană, care la oficiul matricular fără nicĭ un act séu martor a mărturisit, că a născut un băiat. Fiind-că acesta atât după legile francese, cât și după cele italiene este ilegitim, Luccheni este a se considera ca de origine necunoscută. Deórece însĕ după legile ambelor state astfel de individĭ sunt a se considera ca originarĭ din acel stat, unde s'au născut, ministeriul de rĕsboiŭ a statorit, că *Luccheni este de origine frances* și că el din greșélă a ajuns în lista Italienilor obligațĭ la miliția, din care causă a și fost șters din lista militară italiană. Acéstă disposițiune a ministrului de rĕsboiŭ a fost aprobată și de ministrul de interne și de cel de justiția.

Germanĭ în contra Englesilor.

Renumitul profesor dela universitatea din Oxford Max *Müller* publică în revista politică americană *„The Forum“* un articol remarcabil, care preocupă viu pressa americană, germană și francesă.

Max Müller vorbesce mai întâiŭ despre Germanii din America și esprimă temerea, că germanismul ostil Englesilor din Statele-Unite va eși victorios cu ocasia alegerii președintelui. Dela rĕsboiul transvaalian încóce, ḑice savantul profesor, situațiunea s'a schimbat mult, căcĭ Scandinavii, Irlandesii și Germanii urăsc din suflet pe Englesĭ și de s'ar întêmpla sĕ fiă ales un președinte antibritanic, alegerea acésta ar fi egală cu declararea de rĕsboiŭ.

Ce privesce pe Nemții din Germania, după Müller aceștia ar năvăli contra Angliei, décă li-s'ar da voiă. Ḑiarele germane sunt redigiate par'că de tot atâțĭ pismuitorĭ ai Englesilor. Din norocire dreptul de a declara rĕsboiŭ este al împĕratului și astfel ura purtătorilor de condeie rĕmâne de-ocamdată fără efect. Animositatea acésta dată pe față din incidentul rĕsboiului transvaalian, are însĕ origine mai vechiă. Deja pe timpul turburărilor Slesvig-Holstein (1848—1852) pressa germană era lipsită de orĭ-ce crutare când era vorba de Anglia. Pe timpul rĕsboiului austro-prusian pressa germană învinovăția pe Anglia, că simpatiséză cu Austria, pe când de fapt majoritatea Englesilor sta pe partea Prusiei. Urmà rĕsboiul franco-teutonic. Mulțĭ credeau, că Anglia va interveni în favórea Franciei, care se bucura de simpatii marĭ cu deosebire la aristocrația englesă, dér cu tóte acestea guvernul și massele marĭ englese erau pe partea Prusiei. Și totușĭ pressa germană sta sĕ jure, că în 1870 Englesii erau contrarĭ Prușilor, cum crede și aḑĭ, că Anglia stă sĕ crepe de măniă și invidiă vĕḑênd desvoltarea puternică a Germaniei.

Max Müller se întrébă, în fine, unde vor duce tóte aceste simptome de ură și invidie a Germanilor față de Englesĭ? El ḑice, că pe câtă vreme rĕsboiul între aceste douĕ popóre se face numai pe hârtiă, lucrul nu pare a fi atât de îngrijitor. Dér gândindu-se la un rĕsboiŭ de fapt, omenimea trebue sĕ se cutremure de urmările lui.

Intregul articol pare a fi scris anume pentru susținerea planului predilect al politicianilor englesĭ, plan, care are în vedere o alianță între Anglia, Germania și Statele-Unite. Articolul lui Müller este viu comentat în pressa germană.

Cestiunea chinesă.

O notă a *„Agenției Havas“* anunță, că d-l *Delcassé* a prescris representanților Franciei în strĕinătate sĕ sondeze Puterile ale căror trupe cooperéză cu trupele francese în estremul Orient, asupra adoptărei unui program comun de negocierĭ cu China. Pĕtruns de spiritul, care a inspirat declarațiunile anterióre ale diferitelor guverne, guvernul republicei crede a resuma propriile lor sentimente în punctele următóre:

1) Pedepsirea principalilor vinovațĭ, carĭ ar fi desemnațĭ de către representanții puterilor la Peking, 2) Menținerea oprirei importărei armelor în China, 3) Indemnitate echitabilă pentru state, societățĭ și particularĭ, 4) Constituirea la Peking a unei garde permanente pentru legațiunĭ, 5) Dĕrîmarea fortificațiunilor dela Taku, 6) Ocuparea militară a douĕ séu trei puncte pe drumul dintre Tien-Cin și Peking, care ar fi astfel tot-déuna deschisă legațiunilor, carĭ ar voi sĕ se ducă acolo, séu trupelor, carĭ ar avé ca obiectiv capitala.

Presentate în mod colectiv de către representanții puterilor și sprijinite de presența trupelor internaționale, pare imposibil guvernului Republicei, ca aceste condițiunĭ, atât de legitime, sĕ nu se impună în scurt timp acceptărei guvernului chinesesc.

*

Agenția „Reuter“ comunică următórele:

Rĕspunsul Statelor-Unite la nota d-lui Delcasse, rĕspuns redactat în sensul indicat a fost deja comunicat corpului diplomatic din Washington. El ḑice, că Statele-Unite n'ar puté sĕ consimta nicĭ la oprirea importațiunei armelor în China, nicĭ la menținerea trupelor permanente pentru protejarea legațiunilor din Peking, nicĭ la ocuparea permanentă a liniilor de juncțiune între Peking și mare. Aceste douĕ propunerĭ din urmă ar puté avé ca consecință posibilitatea unei ocupațiunĭ de teritoriu. Se crede, că chiar décă guvernul american ar fi fost dispus sĕ priméscă aceste douĕ condițiunĭ, el ar fi dorit sĕ reserveze o hotărîre în privința lor într'un congres.

ULTIME SCIRI.

Bucurescĭ, 8 Octomvrie. Se vorbesce, că guvernul român lucréză la un proiect de lege, prin care sĕ se înființeze monopolul *cârciumelor la sate.* Din venitul realisat se vor face scolĭ la sate, cantine scolare, șosele și alte îmbunătățirĭ necesare.

Londra, 8 Octomvrie. Din Tien-Cin primesce agenția „Reuter“ scirea, că o trupă germană s'a întêlnit la 5 l. c. spre sud de Tien-Cin cu 8000 de Chinesĭ, carĭ păreau a fi Boxerĭ. Germanii au fost bătuțĭ și respinșĭ.

New-York, 8 Octomvrie. Consulul japones de aicĭ a primit o telegramă, după care împĕratul chines a dispus guvernatorului din Sansi, că în Singanfu sĕ se ridice un nou palat, unde se va strămuta el și împĕrătésa.

DIVERSE.

Fata cea mai bogată din lume. Ḑilele trecute a sosit în Viena d-șóra Rockfeller, fiica regelui petroleului Rockfeller din America. Ea a fost în Praga la un medic renumit pentru bólele de urechĭ și de acolo a călĕtorit la Viena, unde îșĭ caută vindecare. D-șóra Rockfeller este o apariție modestă și nearogantă, nu o arată că ea sĕ fiă fata cea mai bogată din lume și că odată ea va moșteni averea tatălui ei de o miiă milióne corónе. Despre tatăl fetei, a căruia avere aduce pe minut un câștig de 2 coróne, se spune, că el lucră și acum tot cu aceeașĭ diligință, cu care a lucrat când n'avea nimic. Diminéța în timpul de când se scólă și până se îmbracă, averea lui se sporesce cu 7200 coróne. La 7 óre diminéța ia cafeaua și când a terminat e cu 14.000 coróne mai bogat. Pe la 9 óre începe inspecțiunea prin birourĭ și până ce o sfêrșesce, averea lui se urcă érășĭ cu 28,000 coróne. Din óră în óră acésta avere se 'nmulțesce și séra la 6 óre, când prânḑesce, averea lui s'a sporit deja cu 86,400 coróne în aceea ḑi. In Viena privesc toțĭ la fiica milionarului cu mirare. Nu prin bogăția ei și-a atras așa mult atențiunea publicului, ci prin aceea, că nu face pompă séu lux, umblă fórte simplu îmbrăcată și e fórte darnică.

Florile în politică. Anul acesta în Paris au avut mare trecere florile de trandafirĭ sĕlbaticĭ, carĭ au fost semnele distinctive ale socialiștilor și naționaliștilor. Intr'o singură redacțiă a unui ḑiar republican s'au vêndut anul acesta în ḑiua de 12 Iulie 12,000 trandafirĭ, ér în 13 Iulie 27,000 trandafirĭ. Afară de aceea stradele Parisului erau inundate de florĭ de trandafirĭ sĕlbaticĭ.

O nouă profeția. Un învĕțat belgian cu numele Wendehen a publicat de curênd intr'o revistă, că el a aflat secretul, cum se póte sci înainte cu 72 óre apropierea unei furtune. Semnele, după carĭ se póte cunósce, că se apropiă o furtună, după Wendehen sunt următórele: Inainte cu 72 óre de orĭ-ce furtună, orisontul are o colóre verde-asuriă, care din causa luminei strălucitóre, orisontul se ḑice atuncĭ, că e în colórea smaragdului verde. Diminéța, când rĕsare sórele, séu séra, când apune, orisontul are o lumină deosebită, în care colórea verde dominéză. De când mi-a succes a constata acéstă conecsiune, ḑice Wendehen, orĭ-ce furtună o pot profeți înainte cu 72 óre“.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maier.

Dela „Tipografia A. Mureşianu" din Braşov,

se pot procura următórele cărţi:

Scrierĭ literare pentru popor.

„Caractere morale, esemple şi sentinţe culese din istoriile şi literaturile popórelor vechĭ şi moderne" de *Ioan Popea,* profesor. Cetitorul află în acéstă carte (de aprópe 400 pag.) o comóră nespus de preţiósă de învĕţăturĭ, de mângăierĭ, de însufleţirĭ spre tot ce e moral, nobil şi frumos. Preţul 1 fl. 25 cr. (cu posta 1 fl. 35.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge şi portul postal.

„Carte pentru toţĭ", întocmită după ideile luĭ Sam. Smiles, de Teodor V. Păcăţian. Preţul 40 banĭ (plus 5 b. porto).

Legende sĕu Basmele Românilor adunate din gura poporuluĭ de neuitatul tul *P. Ispirescu.* Format 8⁰ de 400 pag. Preţul 1 fl. 70 cr. . (cu posta 1 fl. 80.)

Dilele luĭ Mesia (Ben Hur) de renumitul scriitor *Lewis Vallace.* Tomul I conţine 532 pag. şi costă numaĭ fl. —.75 cr. Er tom I are 608 pag. şi costă 70 cr. Intregul op fl. 1.45 cr. (trancat fl. 1·60 cr.)

Săpătorul de banĭ, comediă în treĭ acte localisată de *A. ...* Se recomandă maĭ ales pentru ceĭ ce vrĕu sĕ jóce teatru. Preţul 12 cr. . . . (prin postă 14 cr.)

Vieţa după mórte, sĕu nemurirea sufletuluĭ, dedusă din misteriul fiinţeĭ omenescĭ şi deşertăciunea celor trecetóre, de *I. P.* Ediţia II. Preţul fl. —.50 cr. Cu posta 55 cr).

Noptĭ de iérnă. novele pentru popor de *George Simu.* Conţine novele cu tendinţe morale. Form. 4⁰ 250 pag. Preţul 60 cr. (cu posta 65 cr.)

Ţiganii, schiţă istorică lucrată pentru petrecere după maĭ mulţĭ autorĭ, de cunoscutul nostru scriitor *I. P. Reteganul.* Preţul 50 cr. (cu posta 55 cr).

Merinde dela şcólă, sĕu învĕţăturĭ pentru popor, de *Dr. G. Popa.* Preţul 60 cr. (cu postă 70 cr.)

Poveştile Bănatuluĭ, este o carte mare cu poveştĭ din Bănat, de *G. Cătană,* împărţită în 3 tomurĭ. . . Preţul 65 cr. (cu posta 70 cr)

Musa Someşană, poesiĭ poporale din jurul Năsĕudului, culese de *Iuliu Bognariu.* Preţul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Buchetul, culegere de cântărĭ bĕtrânescĭ şi naţionale de I. Pop Reteganul. Preţul 25 cr. (cu porto 28 cr.)

Dracul, novelă de V. R. *Buticescu.* Are tendinţa de-a combate credinţa deşertă. Preţul 10 cr. (cu porto 12 cr.)

Lira Bihoruluĭ, o carte cu povestirĭ istorice scrisă în versurĭ, de *Antonin Pop.* Preţul 20 cr. . . (cu porto 23 cr.)

125 chiuiturĭ de carĭ strigă feciorii în joc, de *I. P. Reteganul* Pr. 12 cr. cu porto 15 cr.

Opşagurĭ, cât cioplite, cât pilite şi la lume împărţite, de *I. P. Reteganul.* Vre-o 60 de poesiĭ glumeţe. Pr. 40 cr. (+ p. 5 cr.)

Din trecutul Silvaniciĭ, legende de *V. Russu.* Conţine 170 pag. Preţul. 30 cr. era la început 1 fl., acum (cu porto 35 cr.)

Vivia, sĕu Biserica din Cartagine, naraţiune istorică, tradusă din italienesce de Dr. *Iuliu Dragoş.* Preţul 10 cr. (+ 5 cr. porto).

„Preotul din Noienĭ", naraţiune istorică din vécul nostru, scrisă de *Arghirobarbu.* Preţul 10 cr. (+ 2 cr. porto.)

Părintele Nicolae, schiţă din vieţa preoţilor de *G. Simu.* Pr. 30 cr. + 3 cr. porto).

Poesiĭ de *V. R. Buticescu.* Preţul era la început 1 fl. 20 cr., acum numaĭ 60 cr. (cu posta 70 cr.)

Felicitărĭ în poesiĭ şi prosă la anul nou, diua nascereĭ şi diua numeluĭ, precum şi vorbirĭ la diferite ocasiunĭ şcolastice, de *G. Simu.* Preţul 20 cr. (cu posta 22 cr.).

Cartea Săteanuluĭ, de *Emanuel Părăeanu.* Conţine maĭ multe novele poporale, scrise în stil fórte uşor, şi printre ele maĭ multe poesiĭ, maĭ ales satirice. Preţul 45 cr. (cu posta 50 cr.)

Suspin şi zimbire, poesiĭ şi prosă, de *A. Pop.* Preţul 40 cr. (cu porto 43 cr.)

Rîsete şi zîmbete, de *T. V. Gheaja.* cu 254 de anecdote, păcăliturĭ şi povestirĭ glumeţe. Preţul 30 cr. (cu posta 35 cr.)

„Consideraţiunĭ istorice asupra asociaţiunii popórelor şi aplicaţiunea lor la *naţiunea nostră* de *Ioan Clinciu* profesor în Bucurescĭ. Preţul 1 fl., (+5 cr. prt.

„Amicul bun", colecţiune de lectură solidătóre de caracter în direcţiune religiósă morală, tradusă de prepositul capitular *Ioan Papiu.* Preţul 10 cr. (+ 2 cr. porto.)

Dietetica poporală, scrisă cu deosebită consideraţiune la modul de veţuire a ţeranuluĭ român, de *Simeon Stoica,* medic pensionat. Conţine vre-o 25 figurĭ în text. Se vinde acum în loc de 80 cr. cu 50 cr. (+ 5 cr. porto)

Cugete şi consideraţiunĭ din esperienţa vieţiĭ luĭ Argirobarb. Conţine 170 de sfaturĭ înţelepte, scóse din păţania vieţiĭ. Preţul 10 cr. (cu posta 12 cr.)

Logodnica conteluĭ Stuart, povestire din vieţa Românilor bihorenĭ, de *L. Rudow-Suciu.* 148 pag. 8⁰. Preţul. 50 cr. (cu porto 55 cr.),

Povestea despre prinţul Ahmed al Kamel sĕu Pribeagul îndrăgostit, tradusă de *Dr. T.* Preţul 30 cr. (+ 3 cr. prt.)

Toaste pentru tot felul de persóne şi ocasiunĭ, de *Tit. V. Gheaja,* spiritual la instit. de corecţiune din Gherla. Pr. 20 cr. (cu posta 22 cr.).

Cursul la bursa din Viena.

Din 8 Octomvre n. 1900.

Renta ung. de aur 4%	114.–
Renta de coróne ung. 4%	90.60
Impr. căil. fer. ung. in aur 4½% .	120.30
Impr. căil. fer. ung. înargint. 4½%	98.10
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	116.–
Bonurĭ rurale ungare 4%	89.65
Bonurĭ rurale croate-slavone . . .	92.—
Impr. ung. cu premiĭ	163.25
Losurĭ pentru reg. Tiseĭ şi Seghedin .	138.–
Renta de argint austr.	97.15
Renta de hârtie austr.	96.90
Renta de aur austr.	114.70
Losurĭ din 1860.	131.25
Acţiĭ de-ale Băncei austro-ungară .	16.90
Acţiĭ de-ale Băncei ung. de credit .	656.50
Acţiĭ de-ale Băncei austr. de credit .	646.50
Napoleondorĭ.	19.27
Mărcĭ imperiale germane	118.27
London vista.	241.97½
Paris vista	96.25
Rente de coróne austr. 4% . . .	97.45
Note italiene	90.35

Cursul pieţeĭ Braşov.

Din 7 Octomvre n. 1900.

Bancnota rom.	Cump. 19.04	Vênd. 19.08
Argint român.	Cump. 18.08	Vênd. 18.09
Napoleond'orĭ.	Cump. 19.26	Vênd. 19.30
Galbenĭ	Cump. 11.30	Vênd. 11.40
Ruble Rusescĭ	Cump. 127.—	Vênd. —.—
Mărcĭ germane	Cump. 58.50	Vênd. —.—
Lire turcescĭ	Cump. 10.72	Vênd. —.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	Vênd. 101.—

DEJUN. Haché, pastete cu carne, à 6 cr. Păinişóre cu icre, Sardine, Şuncă etc. à 10 cr.

1107.2—3. COFETERIA SEIDEL.

AVIS.

Aduc la cunoscinţa on. public şi clienţilor meĭ, că m'am despărţit de companionul meu, şi negoţul îl continu tot pe aceeaşĭ bază ca şi până acuma în localul acela sub firma mea protocolată.

Mulţumind pentru încrederea dată până acuma, mĕ rog a mi-o păstra şi pe viitor.

Cu tótă stima
Stefan Bartha,
comersant de făină şi producte
112 .1—1 Str. Hirscher Nr. 20.

Viitorielle Vals, pentru Piano, de Tib. Bredicianu, cântat cu ocasia baluluĭ Soc. acad. „România Jună" din Viena a. c.

De căpătat la Librăriile:
CIURCU-Braşov, KRAFFT-Sibiiu, ŢERAN-Oraviţa
Preţul 2 cor. 40 fil.

Vinurĭ de Ardeal

Aducem la cunoscinţa On. public din oraş şi jur, că:
Vêndarea de vinurĭ a marelui nostru deposit
sĕ continuă în
Pivniţa de Vinurĭ
— a nóstră proprie, —
Strada Porţiĭ nr. 25.
— Cu preţurile ieftine de până acuma. —
Negoţ de Vinurĭ în en gros.
M. FLEISCHER & C-o.

Cele maĭ bune
Pianurĭ şi Pianinurĭ

din cel maĭ bun material, solid lucrate şi cu gust adiustate, c'un ton admirabil, durabile în acordare, avênd un al treilea pedal (registru de harpă specialitate) prin care se pot dobândi efecte dulci-delicate ale tonuluĭ, (de es. echoul),
liferéză fabricanţiĭ de pianurĭ c. şi reg. aĭ curţiĭ
Fraţii Stingl,
proprietariĭ celor maĭ marĭ fabricĭ de Pianurĭ în monarchia austro-ung., posesorĭ de 33 de distincţiunĭ, două ordine etc.

Pentru fie care instrument cumpĕrat dela acéstă fabrică se dă o garanţiă de dece anĭ. Esemplare alese se găsesc şi pot fi încercate la Domnul
IULIU JASCHIK, director de musică,
Strada Orfanilor nr. 6, etagiul I.
Nicĭ un amator de piano şi pianist sĕ nu întârdie sĕ vadă şi sĕ încerce aceste instrumente. 10—*

TIPOGRAFIA
A. Mureşianu
Braşov, Têrgul Inuluĭ Nr. 30.

Acest stabiliment este provĕdut cu cele maĭ bune mijlóce tehnice şi fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele maĭ moderne este pus în posiţiune de a puté esecuta orĭ-ce comande cu promptitudine şi acurateţă, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE în aur, argint şi colorĭ.
CĂRŢI DE SCIINŢĂ, LITERATURĂ ŞI DIDACTICE
STATUTE.
FOI PERIODICE.
BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.
PROGRAME ELEGANTE.
BILETE DE LOGODNĂ ŞI DE NUNTĂ DUPĂ DORINŢĂ ŞI ÎN COLORI.
ANUNŢURĬ.

REGISTRE şi IMPRIMATE pentru tóte speciile de serviciurĭ.
BILANŢURĬ.
Compturĭ, Adrese, Circulare, Scrisorĭ.
Couverte, în tótă mărimea.
TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURĬ şi RESTAURANTE.
PREŢURĬ-CURENTE ŞI DIVERSE
BILETE DE INMORMÊNTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Braşov Têrgul Inuluĭ Nr. 30, etagiul I, către stradă. — Preţurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşov.